

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра педагогіки та психології

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор
з науково-методичної та навчальної роботи
О. Б. Жильцов
2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ

для студентів

спеціальності	024 Хореографія
освітнього рівня	першого бакалаврського
освітньої програми	024.00.01 Хореографія

Київ – 2021 рік

Розробник:

Шепельова Марія Володимирівна, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри педагогіки та психології

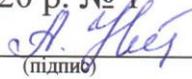
Викладачі:

Рябчич Ярослав Євгенович, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри педагогіки та психології;

Шепельова Марія Володимирівна, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри педагогіки та психології

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри педагогіки та психології

Протокол від 15.01.2020 р. № 1

Завідувач кафедри (Г. І. Іванюк)
(підпис)

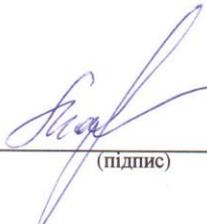
Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 024.00.01 Хореографія

____.____. 20__ р.

Гарант освітньо-професійної програми (Т. А. Медвідь)
(підпис)

Робочу програму перевірено

____.____. 20__ р.

Заступник директора (М. А. Машовець)
(підпис)

Пролонговано:

на 2019/2020 н.р. (Т. Я. Іванюк), «15» 01 2020 р., протокол № 1
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. (Т. Я. Іванюк), «15» 01 20__ р., протокол № 1
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № ____
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № ____
підпис П.І.Б.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс	1	
Семестр	2	
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	42	
Модульний контроль	6	
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	42	
Форма семестрового контролю	екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – розкрити загальні закономірності функціонування та проявів психіки людини, особливості психічного розвитку і становлення особистості упродовж всіх вікових періодів онтогенезу, сформуванню уявлення про психологію освіти дитини, а також психологію педагогічної діяльності та особистості вчителя; сприяти формуванню загальної психологічної культури студентів, їхньої готовності до професійної педагогічної діяльності.

Завданнями навчальної дисципліни «Психологія» є формування загальних та фахових компетентностей, зокрема:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК-1);
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК-2);
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК-3);
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК-6);
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК-7);
- здатність бути критичним і самокритичним (ЗК-8);
- здатність здійснювати ефективний комунікативний процес (ЗК-12);
- здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових мистецьких та позашкільних навчальних закладах (ФК-5);
- здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності (ФК-6);

- здатність сприймати новітні концепції, усвідомлювати багатоманітність сучасних танцювальних практик, необхідність їх осмислення та інтегрування в актуальний контекст з врахуванням вітчизняної та світової культурної спадщини (ФК 7);

- здатність використовувати принципи, методи, форми, засоби, інноваційні технології в організації освітнього процесу в початкових мистецьких та позашкільних навчальних закладах (ФК-11);

- здатність володіти методикою викладання фахових дисциплін, основними методами хореографічної педагогіки (ФК-12);

- здатність використовувати традиційні та інноваційні методики для діагностування творчих, рухових (професійних) здібностей, їх розвитку відповідно до вікових, психолого-фізіологічних особливостей суб'єктів освітнього процесу (ФК-15).

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Психологія» студенти повинні:

адаптувати, інтерпретувати засоби, методики відповідно до сфери виробничої діяльності (тип навчального закладу, напрям діяльності колективу, вікові особливості виконавців) (ПРН-6);

дискутувати і аргументовано відстоювати власну точку зору в процесі вирішення виробничих питань (ПРН-7);

сприймати інформацію, творчо її переосмислювати та застосовувати в процесі виробничої діяльності (ПРН-8);

аналізувати результати педагогічної, асистентсько-балетмейстерської, виконавської, організаційної діяльності (ПРН-12);

використовувати у навчальній, постановочній, репетиційній діяльності традиційні та інноваційні методи хореографічної педагогіки (ПРН-13);

застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності відповідно до конкретних виробничих обставин (ПРН-15).

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Загальні питання психології. Психічні процеси та стани							
Тема 1. Психологія як наука. Методи психології	8	2	2				4
Тема 2. Пізнавальні психічні процеси	8	2	2				4
Тема 3. Емоційно-вольові стани і процеси	8	2	2				4
Тема 4. Регулятивна сфера особистості	8	2	2				4
Модульний контроль	2						
Разом	34	8	8				16
Змістовий модуль 2. Психологія особистості, діяльності та поведінки людини							
Тема 5. Психологія особистості та міжособистісних стосунків	8	2	2				4
Тема 6. Психологія діяльності та спілкування	8	2	2				4
Тема 7. Індивідуально-психологічні особливості особистості	8	2	2				4
Модульний контроль	2						
Разом	26	6	6				12
Змістовий модуль 3. Основи вікової та педагогічної психології							
Тема 8. Поняття психічного розвитку, його особливості та фактори. Вікова періодизація психічного розвитку людини	6	2					4
Тема 9. Психічний розвиток людини на різних вікових етапах	8	2	2				4
Тема 10. Психологія навчання та виховання	8	2	2				4
Тема 11. Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя	6	2	2				2
Модульний контроль	2						
Разом	30	8	6				14
Семестровий контроль	30						
Усього	120	22	20				42

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи загальної психології

Тема 1. Психологія як наука. Методи психології

Методологічні основи вивчення людини. Загальні принципи пізнання світу. Предмет психології. Психологія як наука про психіку і психічні явища. Класифікація психічних явищ: психічні процеси, психічні стани, психічні властивості. Психічні процеси: пізнавальні, емоційні, вольові. Психічні стани як характеристика загального стану психіки. Основні характеристики психічних станів: тривалість, спрямованість, стійкість, інтенсивність. Психічні властивості особистості: спрямованість, темперамент, здібності, характер. Психологія як гуманітарна та природнича наука. Взаємозв'язок психології і сучасних наук. Основні галузі психології. Основні методи психологічних досліджень. Поняття про психіку. Психіка як властивість високоорганізованої живої матерії. Природа і механізми психічних явищ. Свідомість як вищий рівень психічного відображення. «Я-концепція» і критичність людини, їхня роль у формуванні поведінки людини. Основні функції психіки. Забезпечення адаптації до умов зовнішнього середовища – інтегративна функція психіки. Загальні проблеми походження психіки людини.

Основні поняття теми: психологія, психологічні знання, наукова психологія, психічні явища, психічні процеси, психічні стани, психічні властивості, гуманітарна наука, природнича наука, галузі психології, психологічне дослідження, науковий метод, методологія, психіка, подразливість, чутливість, відчуття, активність, «Я-концепція», свідомість, самосвідомість, адаптація, антропогенез, психогенез.

Рекомендовані джерела

Основні [2, 3]

Додаткові [1, 2, 4]

Тема 2. Пізнавальні психічні процеси.

Загальне поняття про відчуття. Відчуття як чуттєве відображення окремих властивостей предметів. Загальна характеристика сприймання. Поняття про мислення. Розумові дії та операції мислення. Процес розуміння. Процес розв'язання завдань. Індивідуальні особливості мислення. Поняття про уяву. Зв'язок уяви з об'єктивною дійсністю. Різновиди пам'яті.

Основні поняття теми: відчуття, сприймання, мислення, уява, пам'ять.

Рекомендовані джерела

Основні [2, 3]

Додаткові [1, 2, 4, 5, 6]

Тема 3. Емоційно-вольові стани і процеси.

Види емоцій і їх загальна характеристика. Співвідношення понять «емоції» і «почуття». Основні характеристики емоцій. Основні види емоцій. Класифікація

емоцій. Характеристика емоційних ставлень. Емоційні стани. Основні характеристики настроїв. Поняття про почуття як вищу форму емоційного переживання. Почуття як стійке емоційне ставлення до значущого об'єкту. Вищі почуття. Класифікація почуттів. Загальна характеристика вольових дій. Воля як процес свідомого регулювання поведінки. Зв'язок волі і почуттів. Боротьба мотивів і виконання прийнятого рішення. Вольові якості людини і їхній розвиток. Основні якості волі. Самоконтроль і самооцінка.

Основні поняття теми: емоції, настрій, афект, пристрасть, стрес, фрустрація, почуття, воля, мимовільна дія, довільна дія, вольове зусилля, сила волі, первинні (базальні) вольові якості, вторинні (системні) вольові якості.

Рекомендовані джерела

Основні [2, 3]

Додаткові [1, 2, 4]

Тема 4. Регулятивна сфера особистості.

Поняття про увагу. Увага як психічний феномен. Основні характеристики уваги. Увага і свідомість. Теорії уваги. Концепція установки Д. М. Узнадзе і увага. Основні види уваги. Мимовільна увага і фактори, що її спонукають. Особливості довільної уваги. Соціальні фактори довільної уваги. Післядовільна увага. Характеристика властивостей уваги. Основні властивості уваги. Методи вивчення стійкості уваги. Концентрація і розподіл уваги. Методи вивчення розподілу уваги. Перенесення і обсяг уваги. Відволікання і його фізіологічні основи. Неуважність. Уважність.

Поняття про мотив та мотивацію. Структура мотиваційного процесу. Мотиваційна сфера особистості. Структура мотиваційної сфери особистості. Зовнішня та внутрішня мотивація. Види учбової мотивації. Пізнавальна мотивація. Розвиток мотиваційної сфери особистості.

Основні поняття теми: увага, види уваги, орієнтувальний рефлекс, властивості уваги, мотив, мотивація, мотиваційна сфера особистості, учбова мотивація, мотивація досягнення.

Рекомендовані джерела

Основні [2, 3]

Додаткові [1, 2, 4]

Змістовий модуль 2. Психологія особистості, діяльності та поведінки людини

Тема 5. Психологія особистості та міжособистісних стосунків

Загальне поняття про особистість. Визначення і зміст поняття «особистість». Співвідношення понять «індивід», «суб'єкт», «особистість» та «індивідуальність». Структура особистості. Взаємозв'язок соціального і біологічного в особистості. Проблема взаємодії біологічного, соціального і психічного. Формування і розвиток особистості. Соціалізація й індивідуалізація як форми розвитку особистості. Саморозвиток і самореалізація особистості. Стійкість особистісних властивостей.

Поняття про групи. Великі та малі соціальні групи. Реальні та умовні групи. Офіційна (формальна), неофіційна, референтна (еталонна) група. Колектив. Міжособистісні стосунки в групі. Керівництво та лідерство у групі. Психологічна сумісність у міжособистісних стосунках. Конфлікт у міжособистісних стосунках.

Основні поняття теми: індивід, суб'єкт, особистість, індивідуальність, суб'єкт діяльності, особистісні властивості, структура особистості, активність, інтерес, переконання, ідеал, установка, мета, рівень домагань, самооцінка, група, реальна група, умовна група, референтна група, офіційна група, неофіційна група, колектив, статус, внутрішньогрупова диференціація.

Рекомендовані джерела

Основні [2, 3]

Додаткові [1, 2, 4]

Тема 6. Психологія діяльності та спілкування

Загальна психологічна характеристика діяльності. Поняття діяльності. Спонукальні причини діяльності. Ціль діяльності. Воля й увага в діяльності. Специфіка людської діяльності і її атрибути. Види людської діяльності. Діяльність і розвиток людини. Основні поняття психологічної теорії діяльності. Операційно-технічні аспекти. Розробка і розвиток теорії діяльності в працях вітчизняних вчених. Структура діяльності. Дія як центральний компонент діяльності. Основні характеристики дії. Основні принципи психологічної теорії діяльності. Умови діяльності. Поняття про операції. Автоматичні дії і навички. Психофізіологічні функції діяльності. Основні види людської діяльності. Засоби діяльності, процес їх засвоєння. Перенесення та інтерференція навичок. Психологія творчої діяльності.

Поняття про спілкування. Засоби спілкування. Мова як засіб спілкування. Поняття про мову та її функції. Мова і мовлення. Різновиди мовлення. Функції спілкування. Вербальна і невербальна комунікація. Різновиди спілкування.

Основні поняття теми: активність, діяльність, поведінка, дія, операція, уміння, навичка, вправа, вправляння, автоматизація навички, перенесення навички, інтерференція навички, інтеріоризація, екстеріоризація, зворотна аферентація, рух, гра, навчання, праця, професія, професіоналізм, психомоторика, спілкування, комунікація, інформація, види спілкування, функції спілкування, рефлексія, інтерпретація, стереотипізація.

Рекомендовані джерела

Основні [2, 3]

Додаткові [1, 2, 4]

Тема 7. Індивідуально-психологічні особливості особистості

Індивідуальні особливості: фізичні, психічні, індивідуально-психологічні.

Поняття про темперамент. Типи темпераменту: сангвінік, холерик, флегматик, меланхолік. Властивості темпераменту: сензитивність, реактивність, пластичність, ригідність, резистентність, екстравертованість, інтровертованість. Властивості нервової системи як фізіологічне підґрунтя темпераменту. Роль темпераменту в

діяльності людини.

Поняття про характер. Зміст та форма характеру. Структура характеру: спрямованість, переконання, розумові риси, емоційні риси, вольові риси, темпераментні риси; повнота, цілісність, визначеність, сила характеру. Основні риси типового характеру, які виявляються у ставленні до праці, до інших людей, до самого себе, до предметів і явищ дійсності. Позитивні та негативні риси характеру. Акцентуації характеру. Природа характеру. Формування характеру.

Поняття про здібності. Структура здібностей. Загальні і часткові властивості у структурі здібностей. Різновиди здібностей. Загальні та спеціальні здібності. Рівні розвитку здібностей. Індивідуальні відмінності у здібностях людей та їх природні передумови.

Основні поняття теми: темперамент, тип вищої нервової діяльності, сила нервових процесів, рухливість нервових процесів, врівноваженість нервових процесів, екстравертованість, інтровертованість, сензитивність, реактивність, пластичність, ригідність, резистентність, характер, структура характеру, тип характеру, риси характеру, здібності, задатки, обдарованість, талант, геніальність.

Рекомендовані джерела

Основні [2, 3]

Додаткові [1, 2, 4]

Змістовий модуль 3. Основи вікової та педагогічної психології

Тема 8. Поняття психічного розвитку, його особливості та фактори. Вікова періодизація психічного розвитку людини

Поняття психічного розвитку особистості. Рушійні сили психічного розвитку особистості. Фактори психічного розвитку особистості. Основні теорії та напрями психічного розвитку особистості. Роль діяльності у психічному розвитку дитини. Закони дитячого розвитку за Л. С. Виготським (закон циклічності, закон нерівномірності розвитку, закон «метаморфози», закон поєднання процесів еволюції та інволюції в розвитку дитини). Проблема вікової періодизації. Підходи до проблеми вікової періодизації. Критерії вікової періодизації за Л. С. Виготським та Д. Б. Ельконіним: соціальна ситуація розвитку, провідна діяльність, центральне вікове новоутворення. Вікова періодизація розвитку людини: дитинство, отрочтво, юність, дорослість, пізня дорослість. Поняття фізичної, психічної, соціальної зрілості людини. Поняття вікової кризи.

Основні поняття теми: розвиток, біогенетичний закон розвитку, соціогенетичний закон розвитку, рушійні сили розвитку особистості, вікова періодизація, дитинство, підлітковий вік (отрочтво), юність, дорослість, зрілість особистості, сензитивний період розвитку, вікова криза.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 4]

Додаткові [3, 4, 5, 6, 7]

Тема 9. Психічний розвиток людини на різних вікових етапах

Психічний розвиток дошкільника. Загальна характеристика перших шести років життя дитини. Вікові періоди розвитку дитини від народження до початку шкільного навчання. Фаза новонародженості. Період немовляти. Раннє дитинство. Молодший, середній і старший дошкільний вік. Загальна характеристика початкового періоду шкільного життя дитини. Психологічна характеристика готовності та адаптації дитини до шкільного навчання. Психологічні особливості підліткового та юнацького віку. Значення підліткового періоду у загальному процесі індивідуального розвитку. Загальна характеристика юності. Періодизація юності: рання юність, середня юність, пізня юність. Професійне та особистісне самовизначення як центральне новоутворення юнацького віку. Учбово-професійна діяльність як провідний вид діяльності юнацтва. Психологія дорослості та психологія людей похилого віку. Поняття зрілості та дорослості. Головні сторони життя ранньої дорослості (молодості). Особливості розвитку особистості від тридцяти до шестидесяти-семидесяти років. Пізня дорослість (після шестидесяти-семидесяти років). Три основні варіанти розвитку людини похилого віку: доживання, зміна провідної діяльності, збереження основного змісту життя, характерного для зрілості.

Основні поняття теми: харчове, слухове та зорове зосередження, комплекс поживлення, акт хапання, предметні дії, криза трьох років, рольова гра, сенсорні еталони, наочно-образне мислення, готовність дітей до школи, мотиви учіння школярів, криза семи років, пубертатний вік, почуття дорослості, юність, молодість, старший школяр, навчально-професійна діяльність, професійне та особистісне самовизначення, світогляд, молодість, зрілість, дорослість, кризи дорослості, старіння, довгожителство, психологічний вік.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 4]

Додаткові [3, 4, 5, 6, 7]

Тема 10. Психологія навчання та виховання

Взаємозв'язок розвитку і навчання. Проблема співвідношення розвитку і навчання у зарубіжній та вітчизняній психології. Теорії розвитку і навчання особистості. Поняття навчіння, навчання, учіння, навчальна діяльність. Рівні навчіння. Типи навчіння. Закони навчіння. Види навчання. Проблемне та програмоване навчання. Поняття про навчуваність. Види та прояви навчуваності. Поняття про навчальну діяльність. Особливості та стадії формування навчальної діяльності. Психологічна структура навчальної діяльності. Мотивація навчальної діяльності. Цілі та навчальні задачі. Навчальні дії та операції. Результати навчальної діяльності. Способи активізації навчальної діяльності школярів.

Поняття про виховання. Взаємозв'язок розвитку і виховання. Значення психологічних знань для побудови теорії виховання. Механізми формування особистості. Проблема управління вихованням. Основні чинники формування особистості школяра. Ефективність виховної роботи. Поняття про виховуваність та вихованість. Показники і критерії вихованості, їх психологічна природа. Психологія педагогічної оцінки.

Основні поняття теми: педагогічна психологія, рівень актуального розвитку, зона найближчого розвитку, наuczіння, навчання, учіння, навчальна діяльність, наuczуваність, мотивація навчальної діяльності, виховання, виховуваність, вихованість, психологічні механізми формування особистості, педагогічна оцінка.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 4]

Додаткові [3, 4, 5, 6, 7]

Тема 11. Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя

Педагогічна діяльність, її особливості. Структура педагогічної діяльності: мотивація, педагогічні цілі та задачі, предмет, педагогічні засоби і способи, продукт і результат. Функції педагогічної діяльності. Суперечності педагогічної діяльності. Рівні продуктивності педагогічної діяльності. Стили педагогічної діяльності.

Вчитель хореографії як суб'єкт педагогічної діяльності. Професійна самосвідомість педагога. Самооцінка в структурі професійної «Я-концепції» педагога. Педагогічна спрямованість: поняття та структура. Мотивація і продуктивність педагогічної діяльності. Психологічні вимоги до особистості педагога. Психологія педагогічної саморегуляції.

Поняття про педагогічне спілкування, функції та етапи педагогічного спілкування. Поняття про стиль педагогічного спілкування, його види. Бар'єри, які заважають ефективності педагогічного спілкування. Культура педагогічного спілкування.

Основні поняття теми: педагогічна діяльність, мотивація, педагогічні цілі та задачі, предмет педагогічної діяльності, педагогічні засоби і способи, продукт і результат педагогічної діяльності, функції педагогічної діяльності, стиль педагогічної діяльності, особистість педагога, педагогічна спрямованість, педагогічна саморегуляція, педагогічне спілкування, професійна «Я-концепція».

Рекомендовані джерела

Основні [1, 4]

Додаткові [3, 4, 5, 6, 7]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	11	11
Відвідування семінарських занять	1	10	10
Робота на семінарському занятті	10	10	100
Виконання завдань для самостійної	5	11	55

роботи			
Виконання модульної роботи	25	3	75
	Разом		251
Максимальна кількість балів: 251			
Розрахунок коефіцієнта: $251 : 60 = 4,18$			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

№ з/п	Завдання	Кількість годин	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Загальні питання психології. Психічні процеси та стани			
1	Опрацювавши тему «Психологія як наука. Методи психології» за підручником і першоджерелами, укласти термінологічний словник	4	5
2	Опрацювавши тему «Пізнавальні психічні процеси» за підручником і першоджерелами, укласти її опорно-логічну схему	4	5
3	Опрацювавши тему «Емоційно-вольові стани і процеси» за підручником і першоджерелами, укласти термінологічний словник	4	5
4	Опрацювавши тему «Регулятивна сфера особистості» за підручником і першоджерелами, укласти її опорно-логічну схему	4	5
Змістовий модуль 2. Психологія особистості, діяльності та поведінки людини			
5	Опрацювавши тему «Психологія особистості та міжособистісних стосунків» за підручником і першоджерелами, укласти термінологічний словник	4	5
6	Опрацювавши тему «Психологія діяльності та спілкування» за підручником і першоджерелами, укласти її опорно-логічну схему	4	5
7	Опрацювавши тему «Індивідуально-психологічні особливості особистості» за підручником і першоджерелами, укласти термінологічний словник	4	5
Змістовий модуль 3 . Основи вікової та педагогічної психології			
8	Опрацювавши тему «Поняття психічного розвитку, його особливості та фактори» за підручником і першоджерелами, укласти її опорно-логічну схему	4	5
9	Опрацювавши тему «Психічний розвиток людини на	4	5

	різних вікових етапах» за підручником і першоджерелами, укласти термінологічний словник		
10	Опрацювавши тему «Психологія навчання та виховання» за підручником і першоджерелами, укласти її опорно-логічну схему	4	5
11	Опрацювавши тему «Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя» за підручником і першоджерелами, укласти термінологічний словник	2	5
	Разом	42	55

Критерії оцінювання самостійної роботи.

Кількість балів за роботу під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких критеріїв:

- своєчасність виконання навчальних завдань – 1 бал;
- повний обсяг їх виконання – 1 бал;
- якість виконання навчальних завдань – 2 бали;
- творчий підхід у виконанні завдань – 1 бал.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульні контрольні роботи виконуються в письмовій комбінованій формі.

Таблиця 6.3.1

Зміст і критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Змістовий блок і його призначення	Форма	Максимальна кількість балів
Перший (визначення якості володіння базовими поняттями)	тести	15
Другий (виявлення здатності до аналізу, синтезу, конкретизації й узагальнення змісту навчальної дисципліни)	запитання, що передбачає розгорнуту відповідь	4
Третій (встановлення спроможності до застосування знань на практиці)	психологічна задача	6

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Семестровий контроль проводиться у вигляді письмового екзамену, питання до якого інтегрують зміст чотирьох модулів. Екзаменаційний білет включає два теоретичні питання та психологічну задачу.

Таблиця 6.4.1

Критерії оцінювання відповіді студента на екзамені

Критерії оцінювання	Максимальна
---------------------	-------------

	кількість балів
Повнота та правильність відповіді на перше теоретичне питання білету	15
Повнота та правильність відповіді на друге теоретичне питання білету	15
Правильність та аргументованість розв'язування психологічної задачі	10
Разом	40 балів

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю зі змістового модулю «Психологія» дисципліни «Педагогіка та психологія»:

1. Розкрийте сутність психології як науки про психіку.
2. Назвіть стадії розвитку психіки у філогенезі та дайте їх характеристику.
3. Напишіть короткий історичний нарис розвитку психології як науки та її галузей.
4. Дайте характеристику сучасних методів психологічного дослідження.
5. Розкрийте сутність відчуття як пізнавального психічного процесу.
6. Дайте характеристику сприймання, його видів, властивостей, та особливостей.
7. Дайте характеристику мислення як абстрактного рівня пізнання. Визначте його форми та особливості.
8. Розкрийте сутність і значення уяви як пізнавального процесу. Опишіть види уяви та прийоми створення образів уяви.
9. Визначте поняття «пам'ять». Коротко опишіть теорії, види, особливості та процеси пам'яті.
10. Розкрийте сутність емоцій. Назвіть види емоційних станів і дайте їх характеристику.
11. Визначте сутність і значення почуттів. Дайте класифікацію вищих почуттів.
12. Розкрийте сутність волі як процесу свідомої регуляції поведінки. Опишіть вольові якості людини.
13. Розкрийте сутність уваги як психічного феномену. Визначте її види та властивості.
14. Дайте характеристику мотивів та мотивації як регуляторів поведінки і діяльності людини. Покажіть структуру мотиваційного процесу, назвіть види мотивації.
15. Дайте визначення поняття «особистість» у співвідношенні з поняттями «індивід», «суб'єкт», «індивідуальність». Опишіть структуру особистості.
16. Обґрунтуйте значення активності особистості для її розвитку, визначте її джерела.
17. Дайте характеристику соціалізації та індивідуалізації як форм розвитку особистості. Поясніть сутність саморозвитку і самореалізації особистості.
18. Дайте характеристику соціальних груп, їх видів, рівнів розвитку.
19. Розкрийте сутність міжособистісних стосунків у групі. Покажіть роль керівництва та лідерства у групі.
20. Назвіть причини виникнення конфліктів у міжособистісних стосунках та покажіть шляхи їхнього запобігання і подолання.

21. Дайте психологічну характеристику діяльності. Покажіть її структуру.
22. Опишіть види людської діяльності.
23. Назвіть засоби діяльності, опишіть процес їх засвоєння. Поясніть сутність перенесення та інтерференції навичок.
24. Розкрийте психологічну сутність спілкування. Дайте характеристику вербальної і невербальної комунікації.
25. Розкрийте психологічну сутність мови як засобу спілкування та мовлення як процесу спілкування.
26. Дайте характеристику функцій та різновидів спілкування.
27. Розкрийте сутність темпераменту як індивідуально-психологічної особливості особистості. Опишіть властивості й типи темпераменту. Покажіть роль темпераменту в діяльності людини.
28. Розкрийте зміст, природу та особливості формування характеру особистості. Назвіть позитивні та негативні риси характеру. Визначте поняття «акцентуації характеру».
29. Дайте характеристику здібностей як індивідуально-психологічної особливості особистості.
30. Розкрийте сутність психічного розвитку особистості. Назвіть його рушійні сили та фактори.
31. Визначте сутність, критерії та етапи вікової періодизації розвитку людини.
32. Поясніть сутність вікової кризи особистості. Назвіть основні вікові кризи у житті людини.
33. Дайте характеристику вікових періодів розвитку дитини від народження до початку шкільного навчання. Покажіть особливості психічного розвитку та спілкування дитини упродовж перших шести років життя.
34. Поясніть сутність психологічної готовності та адаптації дитини до шкільного навчання.
35. Дайте психологічну характеристику молодшого школяра.
36. Розкрийте психологічні особливості розвитку особистості у підлітковому віці.
37. Назвіть причини «важковиховуваності» підлітка та вкажіть шляхи їх подолання.
38. Дайте психологічну характеристику юнацького віку.
39. Розкрийте зміст понять «зрілість» та «дорослість». Дайте характеристику головних сторін життя людини у період ранньої дорослості (молодості).
40. Розкрийте особливості розвитку особистості від тридцяти до шестидесяти-семидесяти років. Назвіть основні лінії онтогенезу в зрілому віці.
41. Дайте психологічну характеристику пізньої дорослості як періоду вікового розвитку людини. Назвіть чинники довгожителства.
42. Розкрийте взаємозв'язок розвитку і навчання особистості в різних психологічних теоріях.
43. Розкрийте сутність наочності, схарактеризуйте його рівні, типи та закони.
44. Визначте психологічну сутність навчання та його видів.
45. Дайте психологічну характеристику навчальної діяльності особистості.
46. Поясніть психологічну сутність виховання та вихованості людини.
47. Розкрийте психологічну сутність педагогічної діяльності: її структуру,

функції, суперечності, рівні продуктивності та стилі.

48. Дайте психологічну характеристику вчителя хореографії як суб'єкта педагогічної діяльності (його спрямованість, самооцінка, «Я-концепція», мотивація, саморегуляція).

49. Поясніть сутність психології та культури педагогічного спілкування.

50. Сформулюйте психологічні вимоги до особистості педагога.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта змістового модуля «Психологія» дисципліни «Педагогіка та психологія» для спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Разом: 90 год., лекції – 20 год., семінарські заняття – 22 год., модульний контроль – 4 год., самостійна робота – 14 год., підготовка та проходження контрольних заходів – 30 год.

Екзамен. Коефіцієнт – 3,77

Модулі	ЗМ 1				ЗМ 2			ЗМ 3			
Назва модуля	Основи загальної психології							Основи вікової та педагогічної психології			
К-сть балів за модуль	93				76			82			
Теми	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Лекції (відвідування – 10 балів)	Психологія як наука. Методи психології. 1 б.	Пізнавальні психічні процеси 1 б.	Емоційно-вольові стани і процеси 1 б.	Регулятивна сфера особистості 1 б.	Психологія особистості та міжособистісних стосунків 1 б.	Психологія діяльності та спілкування 1 б.	Індивідуально-психологічні особливості особистості 1 б.	Поняття психічного розвитку, його особливості та фактори. Вікова періодизація психічного розвитку людини. 1 б.	Психічний розвиток людини на різних вікових етапах 1 б.	Психологія навчання та виховання 1 б.	Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя 1 б.
Семінарські заняття (відвідування, робота під час заняття) 11+10*11=121 балів	Психологія як наука. Методи психології. 11 б.	Пізнавальні психічні процеси 11 б.	Емоційно-вольові стани і процеси 11 б.	Регулятивна сфера особистості 11 б.	Психологія особистості та міжособистісних стосунків 11 б.	Психологія діяльності та спілкування 11 б.	Індивідуально-психологічні особливості особистості 11 б.		Психічний розвиток людини на різних вікових етапах 11 б.	Психологія навчання та виховання 11 б.	Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя 11 б.
Самостійна робота (9*5=45 балів)	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.
Види поточного контролю	МКР 1 25 б.				МКР 2 25 б.			МКР 3 25 б.			
РК	РК – 4,18										
Підсумковий контроль	Іспит (40 балів)										

8. Рекомендовані джерела

Основна література:

1. Вікова та педагогічна психологія: навч. посібн. / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. К. : Каравела, 2008. 399 с.
2. Психологія: підручник / Ю. Л. Трофімов, В. В. Рибалка, П. А. Гончарук та ін.; за ред. Ю. Л. Трофімова. 5-те вид., стереотип. К.: Либідь, 2016. 560 с.
3. Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасека О. В. Загальна психологія: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 296 с.
4. Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасека О. В. Педагогічна психологія: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 168 с.

Додаткова література:

1. Загальна психологія: підруч. для студентів вищ. навч. закладів/ С. Д. Максименко, В. О. Зайчук, В. В. Клименко, В. О. Соловієнко. За загальною редакцією акад. С. Д. Максименка. К.: Форум, 2000. 543 с.
2. Загальна психологія: Підручник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. 2-ге вид., випр. і доп. К.: Каравела, 2012. 464 с.
3. Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій): навч. посіб. 2-ге вид. К.: Центр учбової літератури, 2010. 128 с.
4. М'ясоїд П. А. Загальна психологія. К.: Вища школа, 2001. 487 с.
5. Перцептивно-мисленнєві стратегії творчого конструювання інформаційних систем у навчальній та трудовій діяльності : монографія / В. О. Моляко, Ю. А. Гулько, Н. А. Ваганова [та ін.] ; за ред. В. О. Моляко. – К., 2018. – С. 106-123. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/712092/>
6. Подшивайлова Л. І., Шепельова М. В. Перцептивно-мисленнєва стратегія як властивість особистості / Л. І. Подшивайлова, М. В. Шепельова // Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. – К.: Видавництво «Фенікс», 2017. – Т. XII. Психологія творчості. – Вип. 23. – С. 263-277.
7. Шепельова М. В. Особливості становлення фахівця у сфері художньої діяльності (методичні матеріали та результати дослідження) / М. В. Шепельова // Соціально-психологічні аспекти професійної діяльності фахівця соціокультурної сфери : монографія / Л. С. Просандєєва, В. О. Моляко, О. В. Костюченко, О. П. Серєєнкова, О. О. Олійник, М. М. Бриль, Г. М. Кот та ін. – Київ: КНУКІМ, 2019. – С. 303-325.